

DE FABRIEKSBODE

NIEUWSBRIEF VAN MUSEUM VAN MARKEN

DE FABRIEK VOOR ALLEN

ALLEN VOOR DE FABRIEK

ZATERDAG 8 AUGUSTUS

ZESDE VAN MARKEN DAG

Op zondag 30 augustus is de zesde Van Marken Dag. Binnenkort volgt nog een Nieuwsflits met het volledige programma. Onderstaand alvast een tip van de sluier.

Het thema van dit jaar is: 'Innovatie en Creativiteit - hand in hand -'. Want dat gebeurde bij Jacques en Agneta veelvuldig. Wij tonen u onder andere een historisch popcornwagentje dat Van Marken inzette bij zijn reclamekaravaan. Maar er is ook ander reclamemateriaal. Een greep uit het programma:

- Jan van der Mast zal tweemaal spreken over 'Jacques van Marketing', over de geniale reclamecampagnes van de Gist en Calvé en Jan zal ook een rondleiding door het Agnetapark verzorgen.
- Over creativiteit gesproken: we kijken enorm uit naar de optredens van 'Acrobot', een baanbrekende voorstelling met een zelfgebouwde robotacrobaat.
- De Koninklijke Harmoniekapel Delft speelt deze dag weer een repertoire van oude en nieuwe muziek. En ook de Delftse band felDt is weer van de partij.
- Nieuw is het item 'Oral History', waarbij we bijzondere verhalen gaan horen over bijvoorbeeld 'De Tent', 'Dolfje Weerwolfje', 'Brugge' en 'Staking'. Dit vindt plaats in cafe Altijd Gezelligheid, J.C. van Markenplein 10.
- Er loopt een bijzondere spreekstalmeester rond...
- U kunt deze dag ook op een groot doek de trailer zien van de documentaire 'Ieder uur een woord, een daad'.
- Bovendien is de officiële start van het 'Parelsnoer Van Marken'. Dat voert u langs tastbare hoogtepunten van het gedachtegoed van de Van Markens in Delft.
- Voor kinderen uit het Agnetapark (en hun vriendjes en neefjes/nichtjes) is er een Kleedjesmarkt.
- Dance for Life Studio komt met heel veel kinderen!
- En daarnaast natuurlijk weer een grote verscheidenheid aan organisaties en ambachten, een vrijwilligersmarkt, sportieve- en kinderactiviteiten, dans, muziek en vooral... plezier!
- De dag wordt om 16.00 uur muzikaal en feestelijk afgesloten door de Delftse band pAulfrAnk & Friends!

Locatie: Agnetapark, toegang gratis. Voor alle laatste informatie, kijk op de website: [Van Marken Dag 2026](#).

DOCUMENTAIRE VAN MARKEN

Onder de titel 'Ieder uur een woord, een daad' gaat op woensdagavond 9 september de documentaire over Jacques en Agneta van Marken, pioniers in sociaal ondernemen, in première in Filmhuis Lumen in Delft. Deze korte documentaire vertelt het bijzondere verhaal van het echtpaar Van Marken dat in de late 19e eeuw in Delft de basis legde voor wat we nu de verzorgingsstaat noemen. Met initiatieven als werknemerswoningen, pensioenregelingen en sociale voorzieningen waren zij hun tijd ver vooruit. Hun gedachtegoed is actueler dan ooit, nu brede welvaart, innovatie en sociaal ondernemerschap hoog op de agenda staan.

Stichting Museum Van Marken wil met de documentaire niet alleen terugkijken, maar juist ook de brug slaan naar het heden. Wat kunnen hedendaagse ondernemers, burgers en beleidsmakers leren van deze Delftse pioniers? En hoe kan hun erfenis inspiratie bieden voor werk en samenleving? Aan de hand van uniek, historisch filmmateriaal en met gebruikmaking van AI wordt duidelijk hoe deze geschiedenis de sleutel kan zijn naar een betere wereld. Na de vertoning van de documentaire gaan de makers hierover in gesprek met het publiek.

'Ieder uur een woord, een daad' viert Delftse geschiedenis, ondernemerschap en gemeenschapszin en is een 'hommage' aan het Delftse echtpaar en hun betekenis. De documentaire is een co-creatie van Stichting Museum Van Marken en filmproductiebedrijf Captains. Jan van der Mast is betrokken als historisch adviseur. Founding Partner is dsm-firmenich en onder andere de Van der Mandele Stichting steunt dit project. Ook steunden vele donateurs de crowdfunding voor de film, waarvoor nogmaals heel veel dank!

Voor meer informatie zie [museumvanmarken.nl](#). Voor informatie over de verschillende voorstellingen in Lumen en de kaartverkoop: [filmhuis-lumen.nl](#).

VAN MARKEN EREPENNING

Wie verdient de eerste Van Marken Erepénning?

Op 20 november 2026 is het zover. Op de Dag van de Ondernemer zal voor het eerst de onderscheiding voor innovatief en impactvol ondernemen van Stichting Museum Van Marken worden uitgereikt: de 'Van Marken Erepénning'. De bijeenkomst vindt plaats in restaurant Heinde. Naast onze penning wordt ook de meer algemene 'Delftse Ondernemerspluim' uitgereikt.

De Van Marken Erepénning bekroont innovatief ondernemen dat uitblinkt in maatschappelijk verantwoord en toekomstgericht ondernemerschap in de geest van Jacques van Marken en Agneta van Marken-Matthes. De Erepénning wordt toegekend aan een onderneming die op overtuigende, creatieve en aantoonbare wijze invulling geeft aan innovatie in de brede zin van het woord:

- in economische zin, qua producten, processen en organisatie;
- in sociale zin, wat betreft betrokkenheid van het personeel en de relatie met de bredere lokale gemeenschap;
- en met betrekking tot innovatieve marketing en communicatie.

Om in aanmerking te komen moet een onderneming minimaal drie medewerkers hebben, financieel gezond zijn, beschikken over toekomstperspectief en bij voorkeur schaalbaar zijn en een aantoonbare relatie hebben met Delft en/of de regio en/of het gedachtegoed van de Van Markens.

De prijs bestaat, naast de Erepénning die het winnende bedrijf mag houden, uit een wisselbeker uitgevoerd in de vorm van een zogenoemde 'Puntbus' zoals die bij de gistproductie werd gebruikt. Daarnaast biedt Stichting Museum Van Marken de prijswinnaar een coachings- of inspiratiesessie aan bij een van de bedrijven uit haar netwerk.

De beoordeling van de kandidaten zal plaatsvinden door een deskundige jury bestaande uit Cindy Gerhardt (Planet B.io), Ras Lalmy (YES!Delft) en Fred van Beuningen (Chrysalix Venture Capital). Stichting Museum Van Marken is zeer verheugd dat deze experts op het gebied van innovatief ondernemen bereid zijn gevonden zitting te nemen in de jury!

V.l.n.r. Fred van Beuningen, Cindy Gerhardt en Ras Lalmy.

U kunt ons tot uiterlijk 30 september 2026 attenderen op kandidaten voor de Van Marken Erepénning. Kijk voor [meer info en wijze van inschrijving op de website](#).

UIT DE OUDE DOOS

De Fabrieksboed, 19 mei 1900:

'Hedenmorgen werd de minder aangename ontdekking gedaan, dat *de Tent* vannacht zonder medeweten der subcommissie voor een feestelijke bijeenkomst is gebruikt. De totnogtoe onbekende gasten hebben zich te goed gedaan aan 14 fleschjes limonade, terwijl zij voor den nadorst nog een gelijk aantal daarvan, benevens een dertigtal flesschen bier meepakten. Teneinde, als zij onderweg ruzie kregen, het te

kunnen uitvechten namen zij bovendien een 60-tal tafelmestjes mede, terwijl een honderdtal groote en kleine lepels en een paar zeemen lappen in dezelfde moeite meegingen. Ten slotte werd, in plaats van visitekaartjes, het noodige gebroken glaswerk, en eenige afzichtelijke vuiligheid achtergelaten. De politie van Hof van Delft is van een en ander in kennis gesteld. Mocht zij er ditmaal eens in slagen eenige aanwijzing van de daders te geven!'

SCHENKING VAN DE MAAND

Voor de rubriek 'Schenking van de maand' deze keer een heel bijzondere aflevering: van dsm-firmenich kregen we recent honderden bijzondere historische objecten! Onze vrijwilligers Collectiebeheer zijn er nog tijden druk mee.

Al vanaf de start van de Gist- en Spiritusfabriek werden er historische voorwerpen bewaard. De opslag was de laatste decennia in de zogenaamde 'Schuilkelder', te vinden in Loods Friso op terrein Oost. In 2002 heeft een groep van Erfgoed Delft deze voorwerpen in kaart gebracht door ze te nummeren en te beschrijven. De beschrijvingen werden digitaal en analoog opgeslagen. Museum Van Marken zou uiteraard graag over een aantal van deze voorwerpen de beschikking hebben. Tijdens de Van Marken Dag 2025 ontvingen we bericht dat al deze voorwerpen weg moesten van terrein Oost, omdat het terrein ontruimd moest worden.

Wel waren er ook andere geïnteresseerden benaderd, zoals het Stadsarchief Delft, Museum Prinsenhof Delft en Rijksmuseum Boerhaave. Maar het grootste deel van de collectie gaat naar Museum Van Marken.

In december kregen we als eerste stuk de maquette van het gebouw De Gemeenschap (zie Fabrieksboed 144-4). Begin maart mochten we komen kijken hoeveel voorwerpen het betrof. De schuilkelder werd bekeken, maar ook op terrein West was inmiddels een en ander opgeslagen. Eind maart konden we de spullen uit de schuilkelder ophalen en tijdelijk in de kisten bij verhuisbedrijf Joh. van Buuren en Zn. opslaan.

Op 21 mei werd Museum Van Marken door dsm-firmenich uitgenodigd voor een officieel moment voor de overdracht. Die gebeurtenis werd uitgebreid gefotografeerd door onze huisfotograaf Roel van Dorsten.

De officiële overdracht door Stefan Guirten (dsm-firmenich) aan Milan Groen (Museum Van Marken)

Uiteindelijk zijn op 2 juli alle voorwerpen opgehaald op het dsm-firmenich terrein, weer met hulp van firma Van Buuren. De vele voorwerpen moeten nog stuk voor stuk bekeken worden, gefotografeerd en in ons systeem worden opgenomen. Na de vakantieperiode zal er een begin mee worden gemaakt.

ONTWIKKELING ROND DSM-OOST

Na de presentatie van de visie van Museum Van Marken op de ontwikkeling op het DSM-Oost terrein is het een tijd stil geweest. Het idee was dat kort na de presentatie het 'Participatietraject' zou starten, maar dat is niet gebeurd. De stilte was alleen voor de buitenwacht blijkt nu, want vorige week werd bekend dat Provincie Zuid-Holland een 'Voorkeursrecht' op het terrein heeft gevestigd. Hiermee heeft de provincie het eerste recht om het gebied te kopen en daarmee de ontwikkeling te bepalen en is de mogelijkheid voor dsm-firmenich om het terrein te verkopen aan een ontwikkelaar (voorlopig) geblokkeerd. Welke ontwikkeling de provincie voorstaat en of bewoners van Delft hier nog inspraak in krijgen is (nog) niet duidelijk. Tot voor kort was Provincie Zuid-Holland een uitgesproken voorstander van het handhaven van de industrie functie. Of er in de ontwikkeling die de provincie beoogt nu ook ruimte komt voor gemengde functies en wonen, en of de gemeentelijke monumenten behouden blijven is niet bekend. Wij hopen in elk geval dat de Provincie naar de visie van Museum Van Marken kijkt, die nog altijd [hier te vinden is op de website](#). Museum Van Marken zal hierover in gesprek gaan met Provincie Zuid-Holland en met partijen die deelnemen aan de Statenverkiezingen van volgend jaar.

NIEUW LID COMITE VAN AANBEVELING

Sinds 1 april 2026 is Inge Massen-Biemans President dsm-firmenich Nederland. Deze functie vervult zij naast haar bestaande rol als Vice President Nutrition, Health & Social Impact bij dsm-firmenich. Door haar jarenlange ervaring binnen het bedrijf is zij goed bekend met het erf- en gedachtegoed van Jacques en Agneta van Marken. In het Comité van Aanbeveling volgt zij Patrick Niels op, die het bedrijf heeft verlaten.

Inge Massen-Biemans

KORTE BERICHTEN

Bezoek Groote Kantoor

Een grote groep vrijwilligers van Museum Van Marken was op zaterdag 8 april op bezoek bij het 'Groote Kantoor', dat nu door BOEi wordt gerenoveerd. Anne van den Hul en Rosan Pallada van BOEi verzorgden een rondleiding waarbij zij vertelden over de renovatie en de procedurele en financiële hobbels die genomen moeten worden. Voorzitter Lucas van Wees schonk namens Museum Van Marken een foto van het voormalige kantoor.

Hortus Plants & Art Fair Hortus

In het laatste weekend van mei vond in de Hortus Botanicus de jaarlijkse Plants & Art Fair plaats. Net als voorgaande jaren mocht Museum Van Marken paviljoen 'Het Groene Lab' gebruiken. Van binnen aangekleed met informatiepanelen over de geschiedenis van de Gistfabriek, Jacques en Agneta van Marken en de Hortus Botanicus, met als pronkstuk de allerlaatste 'Puntbus'.

Plantagebrug

Op 2 juli vond de opening plaats van de vernieuwde Plantagebrug. Onder de brug is een kunstwerk van René Jacobs waar Delftse beroemdheden in zijn verwerkt als Antoni van Leeuwenhoek, Hugo de Groot, Willem van Oranje en ook: Jacques en Agneta van Marken.

Jacques en Agneta onder de Plantagebrug

Etalage bij de VVV

Van 19 augustus tot 30 september is Stichting Museum Van Marken te zien in de etalage bij de VVV aan de Houttuinen in het House of Delft; ook zijn daar dan enkele artikelen uit onze winkel te koop.

AGENDA

📅 **Elke tweede en vierde zaterdag van de maand** van 12.00 tot 16.00 uur (tenzij er een ander evenement is): Open Huis in Maison Neuf, Westvest 9, tussen 12.00 en 16.00 uur (8 en 22 augustus, 10 en 24 oktober, 14 en 28 november en 12 december).

📅 **Donderdag 27 augustus:** Kraam Museum Van Marken op de Markt, tegenover Affogato Gelato.

📅 **Zondag 30 augustus:** Zesdaagse Van Marken Dag in het Agnetapark van 10:45 tot 17:00 uur. [Zie speciale webpagina voor programma en plattegrond](#).

📅 **Woensdag 9 september:** Première documentaire 'Ieder uur een woord, een daad' (Filmhuis Lumen). Agenda voorstellingen na 9 september: [zie programma Lumen](#).

📅 **Van 7 tot en met 29 september:** Leden van de Rabobank kunnen op Museum Van Marken stemmen bij de [actie RaboClubSupport](#).

📅 **12 en 13 september:** Open Monumentendag in Maison Neuf, zie [programma Open Monumentendag](#).

📅 **26 en 27 september:** Erfgoedsepektakel BOEi in Groote Kantoor, Wateringseweg 1, [meer informatie](#).

REDACTIONEEL

Voor deze Fabrieksboodschap waren er veel onderwerpen: de première van de documentaire, de Van Marken Dag, de Erepenning en de overdracht van het archief van dsm-firmenich. Daarom een nummer met vier pagina's. Het programma van de Van Marken Dag wordt in een aparte Nieuwsflits over twee weken per email verspreid. Vaste redacteurs zijn Nettie Jonckers (Schenking van de maand) en Jan van der Mast (Uit de Oude Doos). Verder werkten aan dit nummer mee: Marcel van Dien, Cootje Schot, Milan Groen en Lucas van Wees. Eindredactie: Jacques van Velthoven en Chris de Weijer.

FABRIEKSBODE SPECIAL: NIEUW IN DE WEBWINKEL

De webwinkel is uitgebreid met een aantal nieuwe artikelen. Er zijn nu ook posters te koop met afbeeldingen die een relatie hebben met het erfgoed van Jacques en Agneta van Marken. Ook nieuw zijn repen chocolade vervaardigd door Van der Burgh Chocolaad met wikkels met de beeltenissen van Jacques en Agneta; deze zijn verkrijgbaar in de smaken melk en puur. En op veler verzoek: handige en duurzame draagtassen met het logo van Museum Van Marken, waarin de gekochte producten (denk aan onze boeken) makkelijk vervoerd kunnen worden.

Kunstenaar Jan Toorop krijgt in 1894 de opdracht van de Nederlandse Oliefabriek een wervend affiche te maken voor slaolie. Hij komt met een lithografie waarop twee aristocratische dames bezig zijn sla aan te maken, maar het beeld wordt vooral gedomineerd door parallel golvende kronkelende lijnen. Het affiche krijgt bij het grote publiek de naam 'Slaoliestijl'. De stijl groeit uit tot een icoon van de Nederlandse Art Nouveau. Met de affiche krijgt Calvé de beste reclame die het concern zich heeft kunnen wensen. In de winkel van Museum Van Marken zijn diversie artikelen te koop met de beroemde afbeelding: blikjes olijfolie, Ansichtkaarten en wenskaarten en vanaf nu dus ook deze poster.

Alle posters, per stuk: € 9,95

Poster Delftsche Slaolie
Jan Toorop
46 x 70 cm

Poster NG&SF
Koningsgist
58 x 70 cm

Poster Spiritus Gloeilicht
Jacques Zon
45 x 70 cm

Filmposter
Leder uur een woord, een daad
50 x 70 cm

Chocolade
Van der Burgh
Chocolaad
100 gram
Melk 35% cacao
Puur 62% cacao
Met speciale
wikkel

€ 7,50

Katoenen tas
36 x 41 cm
100 % natuereel katoen
140 gr/m2
Inhoud 7 liter

€ 4,95

Alle producten zijn [te koop via onze webwinkel](#). Klik op een product om direct naar de winkel te gaan. Ook te koop tijdens Open Huizen, de Van Marken Dag en andere evenementen waar Museum Van Marken aanwezig is.